

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
New York celo leto \$7.00
Za izvenzemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 214. — ŠTEV. 214.

NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 11, 1924. — ČETRTEK, 11. SEPTEMBRA 1924.

VOLUME XXXII. — LETNIK XXXII.

LA FOLLETTE PROTI REPUBLIKANCIEM MORILCA OBSOJENA NA "DOSMRTNO" JEČO

Razpoloženje zapadnih farmerjev je tako opogumilo La Folletta in njegove pristaše. — Kampanjski sklad je še vedno majhen, ker znašajo prispevki pogosto le en dolar. — Odločen poziv na unije. — Zaenkrat je progresivna kampanja v prvi vrsti naperjena proti stari republikanski gardi. — Stališče železničarjev.

Washington, D. C., 10. septembra. — Kampanjski voditelji senatorja La Folletta izjavljajo, da je opaziti med farmerji na zapadu prveč preobrat v razpoloženju in sev v prilog La Folletta in senatorja Wheelerja. Optimizem, ki se je povedal v taborišču predsednika Coolidge-a, je našel v La Follettovem taboru več kot potreben protiutež vspričo poročil, ki so prihajala s zapada.

V glavnem stanu La Folletta je bilo izdano včeraj zvečer ugotovilo, v katerem se glasi, da jezi farmerje govorjenje republikanskih kandidatov glede prosperitet. V nekem sporočilu iz Montane, naslovjenem na glavni stan La Folletta, se glasi dobesedno:

"Rad bi videl resničnega farmerja tukaj zunaj, ki je dobil le en penny od milijonov, katere je posodila vojna finančna korporacija. Pšenica, koje proizvajanje stane \$1.50, je danes vredna devetdeset centov za bušelj in vrednost pšenice pada še naprej."

"Letina je izvanredno dobra v teh delih Montane," je pisal neki drugi iz Wolf Point, Montana. "Treba pa biti pet letin kot je bila ta, da nas spravijo na noge, ne da bi se brigali za prosperitet."

Okraini komisar Horsford iz Circle, Montana, je sporočil, da bo v McCone okraju glasovalo 57 odstotkov volilcev za La Folletta in Wheelerja.

Ker so ves včerajšni dan prihajala takška poročila v glavnem stanu La Folletta, so postali njegovi kampanjski managerji skrajno zaupni ter svesti zmage, če ne drugod, pa vsaj na zapadu.

Kandidaturo La Folletta ovira v glavnem pomanjkanje kompanjskega denarja. Warren Stone, predsednik strojnih inžinirjev, je izdal na člane umije poziv za prispevke, a večina denarja, ki prihaja v glavni stan, obstaja iz majhnih prispevkov, ki pogosto ne znašajo več kot en dolar.

Svoje glavne topove je obrnila kampanja za La Folletta proti stari gardi republikanske stranke, ki skuša oinalovaževati progresivno kampanjo. Član stare republikanske garde, George Harvey, je objavil uredniški članek, v katerem je obsojal "nesvetno zvezno" med demokratimi in progresivci v namenu, da porazijo Coolidge-a.

Samuel Tator, državni načelnik La Follettovih sil v Connecticutu, je označil napade stare garde kot "neuspenske trike" ter "očividna znamenja vznemirjenja v republikanskem taboru".

Predsednik Coolidge je še vedno glavni predmet napadov, "kev ne razume delavskih razmer in ker je slabo informiran o mezdah in življenskih stroških".

T. C. Cashen, načelnik unije zaviračev, je izjavil: "Številke, katere je sestavil delavski departement Coolidge-a, nam kažejo, da je njegovo govorenje neresneno." Rekel je nadalje, da so plače hitrejše padale kot življenski stroški.

"V 607 napravah v dva in petdesetih vodilnih industrijah, je izgubilo več kot 14 odstotkov delavev delo. Če uporabimo te odstotke kot merilo za celo deželo, je sedaj v Združenih državah brez dela celih 1,300,000 moških in žensk."

Senator La Follette je ostal tukaj, da vodi kampanjo, a njegov sin Robert je na potovanju po severozapadu, da ustvari stike z glavnimi stani progresivne stranke v različnih državah.

Senator La Follette bo imel svoj prvi govor v Madison Square Garden v New Yorku, dne 18. septembra.

BREZPOSELJOST NA ŠPANSKEM.

Madrid, Španska, 10. sept. — V nekem članku opozarja socijalistični voditelj Iglesias javnost na dejstvo, da je brezposelnost na Španskem strahovito narasla in da bo ponovno naraščanje brezposelnosti vzrok splošnih nemirov.

VSTAJA V HONURAS.

San Juan del Sud, Nicaragua, 10. septembra. — General Gregorio Ferrera, hondurski vstajski voditelj, koraka s svojimi četami proti Tegucigalpa, kjer se bo vrnil spadec med vstavi in vladni zvestimi četami.

V nekem prejšnjem sporočilu iz Tegucigalpe se je glasilo, da so bile sovražnosti prekinjene. Vlade zdrževali držav ter vlade centralno-ameriških republik so intervenirale za mir in mirovna pogajanja so se že pričela. Valed te-

ga je prišlo povsem nepričakovano poročilo o pohodu vstavačev proti glavnemu mestu.

KAM PA GREMO V NEDELJO POPOLDAN?

Na piknik v Emerald park, ki ga bo priredilo Slovensko Delavsko Podporno društvo. To bo menda zadnji piknik letos, kjer se bomo še enkrat skupno zabavalci. Za mlade bo igrala znana Pershak godba, kateri radi kegljajo, bodo imeli zabavo tudi tam, kjer kegljajo se bo za dobitke. Kateri pa bo imel srečo, bo dobil cekin za \$10, ki bo ob tej prilikai izbran. Za vse drugo je preskrbljeno.

Tem potom vabimo tudi druga newyorska društva in posameznike, da pridejo na piknik.

Vstopnina je samo 35¢. Za obilno nedeljebo se priporoča Odrob.

MORILCA OBSOJENA NA DOŠMRTNO JEČO.

Morilca Leopold in Loeb, ki sta dvignili toliko prahu, je obsojil sodnik Caverly na dosmrtno ječo, kar pa ne pomenja dosti, ker oproste v Illinoisu takoj po desetih ali kvečjem petnajstih letih.

Chicago, Ill., 10. septembra. — Sodnik Caverly je proglašil danes svojo odločitev, tikajočo se Nathana Leopolda mlajšega ter Richarda Loeba, ki sta priznala, da sta odvedla in umorila štirinajst let starega Roberta Franksa. Obsojena sta bila na dosmrtno ječo in poleg tega še na nadaljnjo zaporno kaznen devet in devetdeset let radi odvedenja žrtve.

Edinole dejstvo, da sta bila stara morilec osemnajst, oziroma devetdeset let, ju je obvarovalo pred vislicami.

Serif Hoffman je objavil takoj nato, da bo odvedel morilca v teku ene ure v državno kaznilnico v Jolietu.

Da zadosti tehničnim zahtevam postave, je izrekel sodnik sodbi ločeno.

V izvajanjih sodnika se glasi med drugim:

— Dosti lažje bi bilo izreči smrtno obsobo. Oba morilca sem obsojil na dosmrtno ječo oedinote raditega, ker sta stara le osemnajst, oziroma devetdeset let.

— S tem pa seveda še ni rečeno, da ni mogoče obosoditi na smrtno mlaščenih zločincov.

— Moj sklep v tej zadevi soglaša z napredkom justice po vsem svetu ter zahtevami moderne človekoljubnosti. Moj sklep je tudi v soglasju s precedenčnimi slučaji v tej državi. Pravna zgodovina države Illinois nam nudi dva slučaja, v katerih sta bila mlađa zločinca obsojena na smrtno ter obešena in jaz ne čutim niti najmanjše želje, da bi povečalo število usmrćenih. Oba obtožena smatram abnormalnih, ker bi drugače ne mogla izvršiti takega dejanja.

— Na pravorek niso uplivali izvodi, ki so bili predloženi tekom obravnav. Zločin samoposebi je strašen, čeprav ni bilo truplo same skrunjeno.

— Dosmrtna ječa ne bo mogoče ugajala narodu v splošnem v toliki meri kot bi ugajala smrtno obsobo. Zločince take vrste pa se z dolgimi leti v ječi hujše kaznuje kot s smrto.

Sodnik je izjavil nadalje v svoji razsodbi, da ne bosta oba morilca nikdar izpuščena pod parolo in da bo odgovarjala naložena kaznen vsem zahtevam pravice, katerih glavnih namen je zavarovati interes človeške družbe.

Po proglašenju obsodbe je izjavil Nathan Leopold starejši, oče morilca, da ne bo nikdar vprizrl niti najmanjšega poskusa, da spravi svojega sina iz ječe. Na vprašanje, če je to njegov resničen sklep, je odgovoril: — To je moj konečni sklep.

Le malo zločinov, ki so obsojeni v Illinoisu na dosmrtno ječo, ostane v ječi do smrti. Ponavadi jih izpuste po desetih ali petnajstih letih pod parolo.

Zgodovinsko poslopje kriminalnega sodišča Cook okraja je bilo zastrupeno od policijskih rezerv, peš, na konjih ali na motornih kolesih. Dva avtomobila z ostrastreli sta bila odpolana, da spremljata sodnika Caverly-ja na poti z doma v sodniško poslopje.

Na temelju postav države Illinois bi se sodnik lahko odločil za eno naslednjih štirih stvari: Smrtna vistilica, dosmrtna ječa, jedo ali petnajstih let ali nov proces pred poroto. Jayno mnenje in sodnik sam pa sta računala le z dvema eventualnostima, namreč s

MORILCA OBSOJENA NA DOŠMRTNO JEČO.

Z leve na desno so: Nathan Leo Pold, državni pravnik Crowe, Richard Loeb in policijski uradnik Shoemaker.

PREDSEDNIK JE SPREJEL KDO JE POVZROČIL LETALCE V AVDIJENCI PORAZ PRI MARNI?

Šele v soboto bodo zapustili Washington ter se ustavili v North Platte. Letalci se bodo udeležili slavnosti na Dan Obrambe.

Washington, D. C., 10. sept.

— Letalec so danes poročali vojnemu tajniku o svojem poletu krog sveta, takoj nato so pa odšli v Belo Hišo, kjer jih je sprejel v avdijenci predsednik Coolidge.

Cestital jih je na velikem uspehu ter se dal živjimi vred fotografiati.

V Belo Hišo so spremili letalec vojni tajnik Weeks, generalni major Patrick in njegov asistent brigadni general Mitchell.

Najprej so hoteli poleteti letalec v Seattle preko Dayton in Chicago, pa so na zahtevo poročnika Smitha izpremlnili smer. Letali bodo preko North Platte in odtam v Sacramento, Cal.

Na potovanje se bodo podali še v soboto. Na izrečeno željo predsednika se bodo udeležili letaleci velikih vojaških slavnosti na Obrambeni dan.

Križarili bodo nad zveznim glavnim mestom ter spustili vence na grob neznanega vojaka.

MILITARIZEM NI ŠE MRTEV.

New York, 10. septembra. — Government Club je priredil na čast generala Pershinga banket, na katerem mu je bila izročena častna sablja. Kot znano, bo general Pershing v kratkem zapustil aktivno službo, ker je že dosegel predpisano starost.

ZDRAVSTVENO STANJE SLAVNEGA RUSKEGA PISATELJA

Leningrad, Rusija, 10. sept. — Iz Italije je došel poročilo, da je znani ruski pisatelj Maksim Gorki nevarnobole.

Gorki je star že nad šestdeset let ter je začel zadnja leta pisati svoje spomine. Zdravniki so mu priporočili popolen mir.

Smrtno obtožbo ali dosmrtno ječo. To je razvidno iz razsodbe sodnika.

Obzroma je skušala uveljaviti, da sta Leopold in Loeb duševno bolni in da ju je lahko proglašiti v postavtem smislu blaznem ter ju poslati v jetnešnico za blazne zločince.

Tekom dolgotrajnega procesa in poznaje je dobil sodnik Caverly nečisto pismo iz vseh delov države, v katerih se ga je pozivalo, naj proglaši smrtno obsobo. Tudi njegovo življenje je bilo več kot petnajstih let ali nov proces pred poroto. Jayno mnenje in sodnik sam pa sta računala le z dvema eventualnostima, namreč s

NEMŠKA REPUBLIKA IN LIGA NARODOV

Nemčiji je bil zagotovljen vstop v Ligo narodov. — Potrebni dve tretini glasov sta na razpolago. — Francosko privoljenje je odvisno od vprašanja vojne krivde. To vprašanje bo mogoče predstavljalo resno oviro. — Stvar miru je v zadnjih dveh letih, tako napredovala. Nemčija mora priznati svojo krivdo.

Poroča Arno Dosch-Fleurot.

Zeneva, Švica, 10. septembra. — Nemčija je dobila neoficijelno zagotovilo, da obstaja potrebna večina dveh trečin glasov, da se zagotovi njen sprejem v Ligo narodov, kadarkoli bi bila pripravljena prositi zanj. Vprašanje stalnega sedeža Nemčije v svetu Lige narodov je še vedno negotovo, vendar pa ne more biti nobenega dvoma, da bo rešeno na zadovoljiv način.

Ta negotovost je posledica vprašanja, če bi bilo najboljje ustvariti nadaljni trajni sedež ali pa naprositi Brazilijo ali Španijo, naj odstopi svoj prostor. Strah Španske ali Brazilije, da bi bila ena ali druga naprošena, naj odstopi svoje mesto, povzroči težkočo, a drugi korak iz zagate bi bil, če bi se ustvarilo nov sedež za Nemčijo.

Grof Heinrich Kessler, ki je neoficijelni zastopnik Nemčije, je prepričan, da bo Francija sprejela ta ali oni predlog, seveda le v slučaju, da ne bo nemška vlada izdala poslanice, v kateri bi zanikal nemško vojno krivdo.

Nemški kabinet se bo sestal v pričetku prihodnjega tedna ter skleni, če naj odpošlje tozadne poslanice ali ne. Neoficijelni zastopniki Nemčije pa skušajo medtem ugotoviti število glasov, da lahko sporoči kancelarju Marxu in zunanjemu ministru Stresemannu, da bo Nemčiji zagotovljen stalni sedež v Ligi, kakor hitro bo napravila ministrja neizmerno ojačeno.

Neoficijelni opazovalci so mnenja, da bo storila nemška vlada v kratkem odločilni korak, če naj izdala poslanico glede vojne krivde ali ne. Če ne bo izdala te poslanice, se bo smatralo to za uvodni korak v prošnji za vstop v Ligo narodov.

Zeneva, Švica, 10. septembra. — Profesor James Shotwell, David Hunter Miller in general Tasker Bliss, ki se stavljajo načrt za varnost in razočerenje, so dali izraza svojemu mnenju, da je stvar miru v zadnjih dveh letih odločno napredovala. Ti trije Amerikanc

Glasilo Jugoslovanske

Vstanovljena leta 1898.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Glavni odborniki:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 188 St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 E. 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 961, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnih: JOHN MOVERN, 412 — 12th Ave, East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 302 American State Bank Bldg, 600 Grant Street at Sixth Ave, Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNICK, Room 206 Bakewell Bldg, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 133 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4522 Washington Street, Denver, Colo.

Porotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 210 Stevenson Bldg, Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 6217 St. Clair Avenue, Cleveland, O.

Združevalni odbor:
VALENTIN PIRC, 780 London Road, N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 383 Park Street, Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLIC, Pine Bluffs, Wyo.
ANTON CELARIC, 533 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari tikajoče se uradnih zadav kakov tudi denarne posiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška spricelava naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporavlja vsem Jugoslovanom za običen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgledi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi z 8 člani all članicami.

Iz urada glavnega tajnika J. S. K. J.

Asesment št. 314.

Mesec september 1924.

Poročilo umrlih članov in članic, katerih posmrtnine so bile nakazane tekom meseca avgusta 1924.

Umrla sestra, Katarina Benedičič, cert. št. 8646, članica društva Sv. Alojzija, št. 18, Rock Springs, Wyoming. Umrla dne 26. julija 1924. Vzrok smrti: influenza. Zavarovana je bila za \$1000.00. Pristopila k Jednoti dne 1. januarja 1906.

Umrli brat, Rudolf Kochevar, cert. št. 21140, član društva Sv. Jožefa, št. 30, Chisholm, Minn. Umrli dne 14. julija 1924. Vzrok smrti: srčna bolezna. Zavarovan je bil za \$250.00. Pristopil k Jednoti dne 14. maja 1921.

Umrli brat, Frank Hotak, cert. št. 23261, član društva Sv. Jožefa, št. 41, East Palestine, Ohio. Umrli dne 29. junija 1924. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$500.00. Ker pa je umrl predno je bil član Jednote eno leto, se je izplačalo samo \$250.00 posmrtnine. Sprejet je bil v Jednoti dne 17. oktobra 1923.

Umrli brat, John Petritz, cert. št. 15858, član društva Sv. Martina, št. 105, Butte, Montana. Umrli dne 24. julija 1924. Vzrok smrti: jetika. Zavarovan je bil za \$500.00. Pristopil k Jednoti dne 22. novembra 1912.

Umrla sestra, Frances Resnik, cert. št. 9558, članica društva Sv. Frančiška, št. 122, Homer City, Penna. Umrla dne 5. avgusta 1924. Zavarovana je bila za \$500.00. Pristopila k Jednoti dne 1. januarja 1906.

Umrla sestra, Mary Klobuchar, cert. št. 8286, članica društva Sv. Cirila in Metoda, št. 9, Calumet, Mich. Umrla dne 20. maja 1924. Vzrok smrti: srčna bolezna. Zavarovana je bila za \$500.00. Pristopila k Jednoti dne 1. januarja 1906.

Umrli brat, Frank Kovich, cert. št. 19664, član društva Vitezov Sv. Jurija, Kansas City, Kansas. Umrli dne 10. avgusta 1924. Vzrok smrti: ubit od avtomobila. Zavarovan je bil za \$1000.00. Pristopil k Jednoti dne 23. maja 1918.

Tekom meseca avgusta se je izplačalo kakor sledi:
Za posmrtnine članov in članic ..... \$ 4.000.00
Za bol. podporo, operacije, odiskodnine in odpravnine ... \$ 8,958.66
Za izredno podporo iz sklada onemoglih ..... \$ 11.40

Skupaj... \$12,970.06

Z bratskim pozdravom

Joseph Pishler, gl. tajnik.

Spremembe med društvimi in Jednoto za mesec avg.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 1, Ely, Minn.

Pristopila: Rose Fueel, 1908, 24174, 500, 16.
Prestopil k dr. št. 107, Duluth, Minn.: Geo. L. Brozich, 1877 122, 1000, 25.

Prestopila k dr. št. 107, Duluth, Minn.: Anna Brozich, 1886 10693, 1000, 27.

Zvišal zavarovalnino iz \$500 na \$1000: Steve Spehar, 1892, 23849, 1000, 32.

Društvo sv. Srca Jezusa, štev. 2, Ely, Minn.

Suspendirani: Karl Oblak, 1903, 21129, 1000, 18.

Društvo sv. Barbare, št. 3, La Salle, Ill.

Umrla: Vincencija Komp, 1871, 8178, 500, 35.

Društvo sv. Barbare, štev. 4, Federal, Pa.

Prestopil k dr. št. 144, Detroit, Mich.: Ferdinand Banks, 1897, 16400, 1000, 6.

Društvo sv. Barbare, št. 5, Soudan, Minn.

Umrl: Matt Šimič, 1871, 20988, 250, 50.

Društvo sv. Alojzija, štev. 6, Lorain, Ohio.

Pristopili: Marie Novak, 1908, 24181, 500, 16; Rudolf Kosten, 1908, 24182, 500, 16; Ludwig Udovich, 1908, 24183, 500, 16; Anthony Gerbec, 1908, 24191, 500, 16.

Suspendirani: Filip Krumpak, 1897, 23724, 1000, 27; Frances Krumpak, 1908, 23668, 500, 16.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 9, Calumet, Mich.

Pristopili: Louis Certalich, 1879, 24192, 250, 45; John Musich, 1906, 24193, 1000, 19.

Prestopili k dr. št. 144, Detroit, Mich.: Frank Pavlich, 1875, 854, 1000, 27; Jos. F. Ovnichek, 1901, 19303, 1000, 18; Nick Chopp, 1864, 775, 1000, 37; Mary Chopp, 1874, 8271, 500, 32; Mike Bahor, 1893, 1989, 1000, 26; Kate Zunich, 1875, 14134, 500, 36; Peter Zunich, 1874, 14135, 500, 37; Anna Judnich, 1880, 9961, 500, 26; John D. Judnich, 1879, 796, 1000, 23; Joseph Zunich, 1896, 21400, 1000, 25; Frank Zunich, 1900, 19535, 1000, 18; John T. Zunich, 1902, 20223, 1000, 17; Stephen Zagar, 1883, 13293, 250, 27; Mary Zagar, 1884, 8329, 500, 22.

Suspendiran: George Geshel, 1892, 19991, 1000, 27.

Katoliške Jednote

Inkorporirana leta 1901.

Glavni urad Ely, Minnesota.

Društvo sv. Barbare, štev. 60, Chisholm, Minn.
Prestopil k dr. št. 30, Chisholm, Minn.: Martin Govednik, 1880, 5564, 1000, 26.

Prestopila k dr. št. 30, Chisholm, Minn.: Barbara Govednik, 1879, 18981, 1000, 37.

Društvo sv. Jurija, štev. 61, Reading, Pa.

Pristopili: Frank Yaklich, 1900, 24117, 1000, 25; John Vardjan, 1908, 2417, 1000 16.

Suspendirani: Milan Kovalbusič, 1885, 23459, 1000, 38; Julia Kovalbusič, 1885, 24122, 1000, 39.

Društvo sv. Petra in Pavla, štev. 15, Pueblo, Colo.

Premenila zavarovalnino iz \$500 na \$1000: Frances Trontel, 1888, 9961, 1000, 28.

Društvo sv. Cirila in Metoda, štev. 16, Johnstown, Pa.

Prestopil k dr. št. 27, Diamondsville, Wyo.: Frank Brunski, 1879, 1767, 1000, 19.

Prestopil k dr. št. 145, Rockingham, Pa.: Martin Zalar, 1875, 3747, 500, 30.

Društvo sv. Jožefa, štev. 20, Gilbert, Minn.

Prestopil k dr. št. 42, Pueblo, Colo.: John Ferkul, 1893, 21233, 1500, 28.

Suspendirani: Anton Mestnik, 1890, 14861, 1000, 21; Martin Panian, 1880, 6955, 1000, 2.

Društvo sv. Jožefa, štev. 21, Denver, Colo.

Umrl: Jernej Paternost, 1876, 7675, 1000, 30.

Društvo sv. Štefana, štev. 26, Pittsburgh, Pa.

Pristopili: Edward Gerlovich, 1908, 24180, 500, 16; William R. Cepanec, 1896, 24184, 500, 29.

Prestopila k dr. št. 144, Detroit, Mich.: Mary Baraga, 1899, 22453, 500, 24.

Suspendirani: Louis A. Rihtar, 1902, 23446, 500, 21.

Društvo Marija Damica, štev. 28, Sublet, Wyo.

Pristopile: 1880, 24201, 1500, 44; Amelia Krusich, 1889, 24203, 1000, 35.

Društvo sv. Jožefa, štev. 29, Imperial, Pa.

Prisopil: Frank Miklaučič, 1908, 24201, 1000, 16.

Društvo sv. Jožefa, štev. 30, Chisholm, Minn.

Pristopili: Louis Vesel, 1908, 24215, 1000, 16; Joe Govednik, 1878, 24216, 250, 47; August Prebilich, 1904, 24217, 1000, 20.

Društvo sv. Alojzija, štev. 31, Braddock, Pa.

Prestopil k dr. št. 12, Pittsburgh, Pa.: Frank Grubar, 1885, 7861, 500, 23.

Prestopila k dr. št. 12, Pittsburgh, Pa.: Mary Grubar, 1892, 17256, 1000, 21.

Društvo sv. Barbara, štev. 33, Trestle, Pa.

Pristopil: Andy L. Snosnik, 1908, 24195, 1000, 16.

Zopet sprejeti: Jacob Cveta, 1876, 6802, 1000, 31; Antonija Cveta, 1884, 9225, 500, 23.

Društvo Sv. Petra in Pavla, štev. 35, Lloydell, Pa.

Pristopili: Frank Primšar, 1895, 24208, 500, 29; Frank Znidarsič, 1877, 24207, 250, 48.

Društvo sv. Janeza Krstnika, štev. 37, Cleveland, O.

Prisopil: Anthony Verbič, 1908, 24213, 500, 16.

Suspendirani: John Gruden, 1888, 16385, 1000, 25; Frank Volk, 1885, 14361, 1000, 26; Milan Zagar, 1885, 19913, 500, 33.

Zopet sprejeti: Mary Bolek, 1889, 20065, 1000, 30; Anton Debeve, 1889, 18282, 1000, 26; Anton Dolinar, 1907, 23467, 500, 16; Fr. Gospodaren, 1901, 23290, 1000, 22; Frank Ivane, 1888, 20428, 1000, 32; John Intihar, 1873, 1296, 500, 37; Mary Jurglič, 1874, 9375, 500, 32; Izidor Krajnc, 1874, 19191, 1000, 43; John Lovšin, 1878, 4414, 1000, 28; Katarina Lovšin, 1879, 9396, 500, 27; Frank Marinčič, 1881, 3255, 1000, 24; John Plut, 1877, 4023, 1000, 29; Louis Stopar, 1897, 22576, 1000, 26; Helena Sprajc, 1875, 8243, 500, 32; John Pritekelj, 1870, 1168, 1000, 31; Mary Pritekelj, 1881, 8516, 500, 26; Anton Vintar, 1

Spremembe med društvom in Jednoto za mesec avg.

(Nadaljevanje s 3. strani)

Društvo sv. Srca Jezusa, štev. 128, New Duluth, Minn.

Zopet sprejet: Milan Benich, 1895, 22750, 1000, 28.

Suspendiran: Peter Srdich, 1882, 22677, 1000, 41.

Društvo Slovenski Bratje, štev. 130, De Pue, Ill.

Pristopil: John Spolar, 1884, 24175, 250, 40.

Društvo Napredki, štev. 132, Euclid, Ohio.

Suspendiran: James Rolič, 1893, 23821, 250, 30.

Društvo sv. Ana, štev. 134, Rock Springs, Wyo.

Pristopila: Antonia Kalan, 1908, 24211, 500, 16.

Suspendirana: Albina Subič, 1898, 23635, 500, 26.

Društvo "Bratje v Slogi", štev. 135, Rices Landing, Pa.

Pristopila: Anna Kordich, 1905, 24189, 1000, 19.

Društvo Jutranja Zvezda, štev. 136, Dunlap, Pa.

Pristopila: Amalija Ljubeljšek, 1893, 24200, 500, 31.

Društvo Jutranja Zvezda, št. 137, Cleveland, O.

Pristopila: Rose Jaklich, 1908, 24214, 500, 16.

Zopet sprejet: Ursula Budich, 1884, 11638, 500, 25; Paulina

Dürjava, 1905, 21662, 1000, 16; Kaatia Gruden, 1893, 18200, 500,

22; Rose Cimperman, 1879, 23518, 500, 54.

Suspendirana: Mary Pajk, 1903, 23659, 1000, 21.

Društvo Studenec pod skalo, štev. 138, Export, Pa.

Pristopil: Ilija Mecovich, 1887, 24179, 250, 37.

Društvo "Golden Gate", št. 141, San Francisco, Cal.

Suspendiran: Anton Protic, 1892, 23918, 250, 32; Jacob Gustinec, 1901, 23895, 500, 23.

Društvo "Ilirija", št. 145, Rockingham, Pa.

Pristopil: John Satkovich, 1883, 24212, 500, 41.

OPOMBA: Poleg članovega imena navedene številke nadajo: prva leta rojstva, druga certifikatno številko, tretja zavarovalna števila. Letra razred J. Piskler, gl. tajnik

Zapisnik

REVIZIJE IN POLETNE SEJE JSKJ.

od 1. sept. do 4. sept. 1924.

Dne 1. septembra se zberejo v listine, je sporazumno z gl. tajnikom izplačati smrtnine kar najhitreje mu je bilo mogoče. Več do poročal na konvenciji o svojem uradovanju. Na podpirani predlog se poročilo vzame na znanje.

Na dnevnih redih pride poročilo predsednika nadzornega odbora, kateri izjavlja, da z veseljem konstatiра, da je nadzorni odbor načinil vse knjige in bonde kakor tudi bančne vloge pregledal in da je pronašel vse v najlepšem redu.

Knjige in računi se popolnoma strinjajo. Obširnejše poročilo bo pa podal konvenciji o svojem delovanju kot predsednik nadzornega odbora Anton Zbašnik, 1. nadzornik Mohor Mlađić in 2. nadzornik Frank Škrabec.

Najprvo se določi delavni čas. Na podpirani predlog se sklene, da se določi delavni čas od 8. ure

zjutraj do poldne in od 1. popoldne do 5. ure. Nato se prične z revizijo, katera se je vrnila po občajnem redu. Revizija je bila končana dne 4. septembra zjutraj ob 10. uri, nakar so nadzorniki potrdili knjige in račune s svojimi podpisimi pred javnim notarjem.

Točno ob 10. uri otvoril sobrat predsednik polletno sejo glavnega in nadzornega odbora. Navzoči so bili: Rudolph Perdan, gl. predsednik; Joseph Piskler, gl. tajnik; Louis Champa, gl. blagajnik; John Movern, blagajnik neizplačanih posmrtnin; ter predsednik nadzornega odbora Anton Zbašnik, 1. nadzornik Mohor Mlađić in 2. nadzornik Frank Škrabec.

Najprvo se določi delavni čas. Na podpirani predlog se sklene, da se določi delavni čas od 8. ure

zjutraj do poldne in od 1. popoldne do 5. ure. Nato se prične z revizijo, katera se je vrnila po občajnem redu. Revizija je bila končana dne 4. septembra zjutraj ob 10. uri, nakar so nadzorniki potrdili knjige in račune s svojimi podpisimi pred javnim notarjem.

1. nadzornik poroča tudi, da se

popolnoma strinja s predsednikom nadzornega odbora. Več bo tudi

poročal na konvenciji. Na podpirani predlog se poročilo 1. nadzornika vzame na znanje.

2. nadzornik ravno tako poroča kakor 1. nadzornik, da se popolnoma strinja s prvočasnima nadzornika in da bo podal svoje poročilo konvenciji. Na podpirani predlog se poročilo sprejme.

Predsednik porotnega odbora Leo Slabodnik pravi, da nima nič posebnega za poročati, da pa bo

lahko rešilo na konvenciji.

Dalje je bilo predlagano in podpirano, da kar se tiče malih zadetkov, se lahko rešijo na tej polletni seji, kar pa je bolj važnih, se rešijo na konvenciji. Sprejeto so.

Z tem pridejo na dnevnih redih poročila gl. odbornikov.

Predsednik poroča, da ga veseli,

ker vidi, da organizacija lepo napoveduje in da vlada lepa sloga

med gl. odborniki ter da se zave-

dajo svojih uradnih dolžnosti, ka-

kor velejo pravila JSKJ. Pri-

znava tudi, da kar je nastopil se-

danji gl. blagajnik svoj urad, ga

prav veseli, ker opravlja svoj

urad tako točno in brez zamude,

nakar on svoje poročilo zaključuje,

zato ker bo imel bolj obširno po-

ročilo na 12. redni konvenciji. Na

podpirani predlog se poročilo gl.

predsednika vzame na znanje.

Dalje pride na vrsto poročilo gl.

tajnika. On nima pisanega poročila, ker ga bo v celoti podal na

konvenciji. Izraža le splošno za-

dovoljstvo, da je imel sicer mnogo

dela posebno sedaj pred konven-

cijo, in da ga veseli, ker JSKJ

v splošnem lepo napoveduje vse-

stransko.

Dalje pride poročilo gl. blagaj-

nika. Tudi on nima pisanega poročila, ker ga bo dal v celoti na

konvenciji. Poroča samo, da je bil

točen in da se je zavedal svoje

dolžnosti kot gl. blagajnik ter da

je deloval z gl. tajnikom sporaz-

umno in je vršil svoje dolžnosti.

Na podpirani predlog se poročilo gl. blagajnika vzame na znanje.

Zatem pride poročilo blagajnika

neizplačanih posmrtnin. On poro-

ča, da kadar je dobil izjavbo ali

nakar hitro je dobil vse potrebne

seveda plačalo za prste v smislu

pravil. In potem naj se odračuna teh \$50.00, katere sta sedaj dolga. Podpirani predlog se odobri.

Na dnevnih redih pride rešitev raznih prošenj, bolniških nakaznic itd. Po kratkem razmotrovaju se na podpirani predlog sklene, da se vse prošnje za podporo in poškodbe dajo v rešitev konvenciji. Sprejeto soglasno.

Dalje se razmotriva glede svote \$3000.00, kateri so za investirati iz mladinskega oddelka. Sklene se, da se kupijo kakši zanesljivi bondi in to po konvenciji. Sprejeto soglasno.

Dalje se prečita pismo zavarovalniškega oddelka države Pennsylvania, kateri priporoča, da naj se kar največ mogoče denar investira v dobre in zanesljive državne in municipalne bonde. Na podpirani predlog se pismo vzame na znanje.

Za to polletno sejo je bil izberen ves dnevnih redih, ker je ravno pred konvencijo. Predsednik se nato zahvali vsem navzočim uradnikom za njih vestno izpolnjevanje dolžnosti ter jih pozivlja, naj se hodoče deluje vsak v svojem uradu, kakor mu velevajo pravila JSKJ.

Nato gl. predsednik zaključi sejo dne 4. septembra ob 12. uri opoldne v Ely, Minn.

Frank Škrabec.

Dopis.

Trinidad, Colo.

Naznanjam rojakom Slovencev širom Združenih držav, da je predsednik in blagajnik društva sv. Andreja št. 84 JSKJ, v Trinidadu John Krne ukradel društveni denar svoto \$352.63 in osleplil rojaka Franka Tomšiča iz Priroga, Colo., za \$400.00. Misli je opehariti še več rojakov, pa mu niso slo po srči. Nikdar ne bi želeval o njem kaj takega misli, ker je bil pošten do zadnje noči, ko je pogegnil. Ta tiček John Krne je visoke postave, ima dobro zaraščeno čelo s črnimi lasmi, obrvi ima košate, obraz podlogast. Bil je brez brk, če si jih ni zopet pušil rasti. John Krne je imel restoran in roming house skupno z Mr. Math. Karčičem. Mislim, da je dosti Slovencem znan, posebno tistim, ki so že tod potovali ali delali. John Krne je doma nekje z Dolenskega. V Ameriko je prišel pred vojno in sicer v Pensylvanijo. V Colorado se je priselil leta 1914. Mislim, da se je prisipal kakor stavkokaz. Ako rojaki vedo, kje se ta uzmovi nahaja, naj mi sporoči, jim bom zelo hvalezen. Če sam čita dopis in mu se prenapičam, sem pripraven preklicati, ako povrne svoto \$352.63 društvu, katero je poneveril na Prvi narodni banki v Trinidadu, Col.

Jugoslavia irredenta.

Zopet nesreča s streličevom.

66letni Štefan Leban iz Kojskega je palil grmovje na nekem hribu blizu domačev vasi. V nekem grmu pa je vsled ognja eksplodirala granata in Lebana smrtnovarno poškodovala.

25letnemu Mariju Brumatu z Ločnika pri Gorici se je bomba, katero je vzel v roko, razpočila in ga ožgalila po obrazu ter mu prizadejala več ran na rokah. Moral je v zdravniško oskrbo.

Prašelj — slepar.

Zadnjie smo poročali, da se je v Prebenegu (Istra) javil neki Ivan Prašelj, ki se je po devetih letih odsotnosti v Rusiji vrnil domov. Mož je že precej v začetku kazal sumljive znake, da je navaden slepar in je samo popival. Potem, ko je svojo dozdevno mater, revno vdovo, oskulbil za par sto lir, se je pobral. Orožniki sedaj isčajo, kam se je izgubil, da ga postavijo pred sodišče.

ROJAKI, PRISTOPAJTE K JUGOSLOVANSKI KATOLIŠKI JEDNOTI!

Račun med društvom in Jednoto

za mesec avgust.

Stev. Društ. Dohodki Izdatki

1 \$ 666.01 \$ 555.66

2 495.91 366.00

3 158.18

4 136.17

5 213.45

6 541.91

7 492.40

8 130.69

9 285.25

10 122.78

11 78.14

12 297.51

13 278.07

14 446.99

15 341.24

16 310.90

17 101.90

18 228.00

19 552.15

20 423.92

21 134.53

22 134.53

Še nekaj o Leopoldu in Loebu.

Piše Leonard Blumgart.

Pisma, katera je dobival sodnik Caverly v Chicago vsaki dan, tem kom obravnave proti morilemu Loeb in Leopold, so le majhen znak velikanskega števila ljudi, ki so razsojali ta slučaj. Brez dvoma so se nekateri stavljali na stališče obih morilcev, na stališče zagovornikov in državnega pravdilstva in nekateri celo na stališče morilcev samih. Največje število ljudi pa se je brez dvoma identificiralo s sodnikom ter izreklo svojo sodbo.

Ti ljudje so se lotili slučaja večinoma subjektivno in čustveno, a oni, ki so z največjim povdarom zahtevali smrtni kazen, so izjavljali, naj bo to svarilo za bodoče slične zločince. Celotni neki praktični psihanalist, s katerim sem govoril, je bil za obesjenje, ker je z drugimi ljudimi vred mnenja, da je strah največji preprečeval zločina. Nikdar pa mu najbrž ni prišlo na misel, da je strah tudi velik povzročitelj zločina. Ali ni mogče zločin posledica primitivnega hrepnenja človeka, da premaga kak resnični ali namšten primankljaj v svoji osebnosti?

V slučajih, s katerih se razpravlja, lahko smatramo celo obnašanje kot kompenzacijo za smisel inferijornosti. Preveliki razvoj Leopoldovega intelektualnega življenja je bil nikdar končan in neuspešen poskus, da se braní pred svojo lastno homoseksualno pervezijo. Skušal je zatreći v sebi vsa čustva, ker je poznal nagnjenje, ki ga je ločevalo od drugih in katerega se je bil ter ga zaničeval. Strah Leopolda pred lastnim abnormalnim čustvovanjem, ne pa strah pred posledicami zločina, je bil temeljni vzrok večine njegovega obnašanja. Največji preprečeval zločina je inteligence. — Leopold ima vendar sijajno inteligenco. — Je vzhliknil psihanalista. — Brez dvoma je Leopold inteligenčen, kot kaže pričevanje dr. Healy-ja, a težko bi bilo imenovati njegovo obnašanje inteligenčnim.

Dušeslovci za obrambo so skušali uporabiti družinsko zgodovino obih morilcev kot temelj za manjvrednost obih zločincov. Javnost pa ni hotela nječesar vedeti s tem, čeprav je jasno, da bi bila del pričevanja najbolj važen. To pričevanje bi namreč razkrilo prštetke abnormalnega obnasaanja teh dveh mladih pobov. Taki pričetki bi jasno pokazali izvor razpoloženja, kojega posledice je bil tragičen zločin.

Leopolda bi bilo lažje novo vzgojiti kot po Loeba. Vsa pričevanja kažejo, da je Leopold že revno, dočim je Loeb že revno psihote ali duševne blodnje. V slučaju Leopolda obstaja bolezen v organskem nerudu. Glavni znak tega neruda je duševno ohromljenje. Vse povesti, ki krožijo glede mladega Loeba, tudi če so pretirane, nam razovedajo fantastično in čudno obnašanje.

Leopold na drugi strani pa je vršil sijajno duševno delo. Dr. Healy iz Bostonia je pričal o inteligenci tega morilca. Zbral je m-katalogiral več kot tri tisoč ptic. Malo časa pred umorom je nastopil pred nekim ornitološkim kongresom, prečital razpravo ter pokazal muvi-slike ptic, o katerih so učenciji domnevali, da so že izmrle. Kako ustrajnost in kako poznavanje je pokazal pri tem! Le malo ljudi pa je vedelo, zakaj se je v njem razvila ta intelektualna sila, — da namreč zatre in uniči svoje lastne perverzne nagibe. Če bi bila javnost pripravljena, bi lahko razumela tragično perverzijo normalnih nagonov ter najbolj velikanski in obupni boj, kar se jih je kedaj vršilo proti njej. Ne dušeslovci so morali molčati ter ohraniti povest zase.

Izvedeni državnega pravdilstva so utemeljevali svoje izvode z dušeslovjem kot smo ga poznavali pred dvajsetimi leti. To dušeslovje je delalo ostro razliko med obnašanjem, ki je bležino in obnašanjem, ki je zlačinsko. Moderni dušeslovci pa so se lotili zločincu

Roman v jetnišnici.

Pred približno petimi meseci je prišla v Zagreb neka 17-letna Slovenka, polmestna dete in iskalna služba. Devojka, ki je zelo lepa in prikupljuje je prišla iz Maribora. Imela je fant, ki ji je denarno pomagal in ji kupoval oblike ter druge toalete. V širokem Zagrebu je devojka kmalu dobila mesto; plačali pa so jo slab. In tako se je prigodilo, da je devojka živeča v bedi, nekoga večera izmakačila svoji službodajalcu nekoliko oblike in hotela pobegniti. Pri tativi so jo zalobil in oddali policiji. Prišla je pred mladinsko sodiščo in ostala v preiskovalnem zaporu do glavne razprave, ki se je vršila prel kram.

Postavno pojmovanje blaznosti je brez dvoma v stiku s kakim temeljnim dušeslovnim pogojem. Večina dušeslovev pa še vedno ločuje blaznost od zločina; v podobovanem naziranju, da je ne-red intelekt ali duše edino merilo za presojanje blaznosti. To nam tudi pojasnjuje veliko razliko v mnenju dušeslovev v slučaju Leopolda in Loeba. Dušeslovei obramebo so izjavljali, da so čustva človeka njegova obvladujoča sija, dočim so dušeslovei državnega pravdilstva povdarjali nemotene duševne procese obih mladičev.

Dr. Patrick je odvrnil na vprašanje: — Ali je bil Loeb dušeslov bolan? — Nikakor ne, razven če domnevamo, da je vsak človek, ki izvrši nameravan in hladnokrvni umor, duševno bolan.

Ali je treba na temelju tega proglašiti vsak umor zdravim dejanjem?

Zgodovina človeškega stališča napram kršilem in naj obstajajo zločini v grehu, zločini ali blaznosti, nam nudi skrajno temnosliko. Ni še dolgo tega, ko so vsega gospodarstva sežgali na grmandi ter zaprli v vkljeni v teme luknje vsakega blazneža kot moralnega zločince. Večina ljudi, ki zahtevajo sedaj smrtni kazen za oba morilca, navdajajo ista čustva kot so navdajala srednjevske inkvizitorje.

Kaj vemo o človeški odgovornosti za obnašanje vsakega posameznika? Duševni in čustveni procesi, s pomočjo katerih pravkar spoznavamo razliko med našimi obstoječimi ter uveljavljenci standardi pravice in krivice, katerih se nato držimo, so zaviti v popolno temo. Na kakih duševnih procesih temeljijo? Tega ne vemo, niti v dveh skrajnih slučjih, s katerimi se mora sedaj perejati. Če ne razumemo zakonika, kako moremo napraviti koga odgovornim, če mu ni sledil? Ali nam ne manjka v splošnem čutu odgovornosti?

Ne dolžim starišev, pač pa dolžim celo družbo. Kot praktičen psihijater ali izvedene glede duševnih bolezni sem zadel na preveč potencialnih ali možnih Leopold in Loeb, da bi bil tako pesenečen kot je javnost.

Vemo, kako nas slepi ljubzen do otrok, koga napačni sumo v svojem obnašanju napram njim. Ta dogodek bo mogoče dovedel družbo do tega, da bo pričela proučevati svoje stališče napraza zločinu, še bolj pa svoje stališče naprom otrokom. Po mojem mnenju ni daleč čas, ko se bo vse zločine in slabu obnašanje presojalo kot se presoja sedaj organske bolezni, pri katerih ne pridejo vpoštne nika moralna vprašanja.

Nikakih sentimentalnih prošenj ne dvigam za zločince. V poln meri razumljenje je moje stališče, še strožje kot izgleda sedaj. Cilj mojega stremljenja ni zločin, temveč zločine. Iz vsakega kršitelja postave bi napravil pacienta, koga osebnost, podelovanje lastnosti, družabno, duševno in telesno zgodovino do rojstva naprej bi se vzel vpoštov, da se postopa z njim na temelju popolnega razumevanja, ne pa le izključno na temelju njegovega zločina. Moderni dušeslovje, vzojga in penologija se gibljejo v tej smeri. Uvažujem pri tem tudi dejstvo, da ima človeška družba pravico varovati se. Če pa vrne zločinu milo za drago, storiti isto kot zločinec, z edino izjemo, da ima postavno pravico storiti to. Zavzemam se za nekaj boljšega kot postavno uveljavljen zločin.

Vzemimo, da vržemo ta dva mlađiča v ječo za celo življenje ali da ju obesimo. Iznebili bi se ju, a v koliki meri bi prispevali k spoznavaju ljudi njih vrste?

"GLAS NARODA", THE BEST JUGOSLAV ADVERTISING MEDIUM

je bila, da si je v ječi osvojila novo srce. Plakala je sicer radi srečne usode, lice pa seji je takoj zjaznilo, ko je sodnik razglisal oprostilno sodbo. Na vprašanje, če bo počakala na dragega P-ja, je rekla lakonično: "Mogoče!"

In zopet se je izgubila v večem življenju . . .

Mrtvo dete na pokopalisci.

Pogosto se zgodi, da bresčena ali pa zelo siromašna mati prepusti svojega novorojenčka kjerko-kjer globoko ginjeni pri pogledu na strašen prizor. Vsem je sililo na jezik vprašanje: Kaj je nesrečno dete na vidnem kraju, se vedno najde dober človek, ki prijavi stvar policiji, da se reši detetu vsaj življenje. Razlog, da razdeliti na ta način zapuste svojo deco, je dvojen. Prvič vsed bede, v kateri živi družina, še večkrat pa zato, ker hoče mati skriti svojo nedopustno ljubzen ter gleda, da se iznebi živega dokaza, ki je ljudem navadno v spodtiku. Slučajna ljubavna tragedija ali nedopustno ljubzen, s katero je omadeževana materina čast, zahteva kot žrtev dete, ne da bi javna morala računalna s smrtnimi slučaji, ki niso redki. Človek je egoist. Da reši svojo kožo in dozdevno dobro ime, je pripravljen žrtvovati druge, četudi so mu po krvni najbližji. Tak slučaj se je dogodil tudi te dni v Skopiju.

Neko nedeljo dopoldne sta prihitela na policijo dva moška, ki sta v razburjenosti zahtevala, naj ju puste k uslužbojučemu uradniku. Ko so ju pustili, sta izjavila, da sta grobarja krščanskega pokopaliska in da prihajata radi nekega izrednega dogodka.

Zjutraj sva odšla kakor običajno, na ogled pokopalisci. V majhnem jarku sva opazila nekak predmet. Nisva niti slutija, da najdeva v pokriti jami človeško bitje. Ko sva se približala, sva opazila, da je predmet pokrit s prtom. Odgrnila sva prt in zaledala čisto majhno, docela gole dete. Nesrečni novorojenček je bil že mrtev. Nisva mogla ugotoviti, dali je mrtvo rojeno ali pa je po noči umrlo na pokopalisku. Zato sva prišla, da obvestiva oblasti o tej čudni najdbi.

Policijski organ je takoj odšel z njima na pokopaliski, da se

NAZNANILO SELITVE.
Rojakom v Greater New Yorku naznam, da sem preselil svojo krojačnico iz 272 Irving Ave., v sredino slovenske naselbine v Ridgewood, kjer imam najnovnejše verzore za jesenske in zimske obleke. — Pridite in prepričajte se sami. Zmerne cene; jamicam, da boste zadovoljni z mojo poslovo.

John Simončič,
73 Anthon Ave., Ridgewood, N. Y.
(3x 10, 11, 12)

Kje je JOŽEF TURK, podomače Močilarjev Jože iz Babnega Polja, rojen v Loskem potoku št. 19, leta 1896 in v Z. D. od leta 1913. Z doma mi piše njegova osamljena mati več važnega in zato prosim rojake, če kdo kaj ve o njem, da poroča naravnost materi: Antonija Turk. Babno polj, št. 39, pošta Stari trg pri Rakiku, Jugoslavija, ali pa meni, za kar bom zelo hvaležen. — Frank Troha, 158 Lakeview Ave., Barberton, Ohio.
(3x 10, 11, 12)

ZA SLABO PREBAVO

pomanjkanje teka ter splošno oslabljenost, vzemite

SEVERA'S BALZOL.
Splošna tonika za moške in ženske.

Pomaga naravi s tem da želodec in jetra bodo pričela s svojim normalnim poslovanjem in prebava bo zopet postala redna.

Tvoj zvesti P.
Iz vsebine pisma je tudi razvidno, da ta človek še ni izgubljen za človeško družbo.

Pri razpravi je bila mlada Zinka zelo živahn in celo ponosna

prepriča o resničnosti njune izpovedi. Grobar je med potjo še enkrat opisal, kako je zjutraj ogledoval pokopalisci. Bila je nedelja in na pokopalisku je bilo mnogo ljudstva, ki se ni zmenilo za prislice, ker je bil vsak zaposten z gomilom svojih sorodnikov. Tako so prišli do pokritega predmeta, dvignili prt in policijski organ je zaledal majhno žensko truplo, ki je bilo že popolnoma otrpljeno. Dete je ležalo v jarku več dni, ker je imelo majhno truplo zrnake razkroja. Usteca so bila krčevita stisnjena. Vsi navzoči so bili globoko ginjeni pri pogledu na ta strašen prizor. Vsem je sililo na jezik vprašanje: Kaj je nesrečno dete zakrivilo? Kako kruta je njegova usoda?

Tragična smrt mladega bitja še ni pojasnjena. Očvidno gre za slučaj nedopustne ljubezni dveh zaljubljenec, ki sta skrivala svoja čustva, dokler je bilo mogoče in dokler ni prišel greh na dan.

Bržkone se proti volji njenih ali lščem svojo priateljico MARIJO GORSAK, ki se nahaja nekje v državi Illinois. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi poroča, ali naj se pa sama javi, ker poročati ji imam več važnega iz starega kraja. — Mary Verhovsek, 1834 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

GORSAK, ki se nahaja nekje v državi Illinois. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi poroča, ali naj se pa sama javi, ker poročati ji imam več važnega iz starega kraja. — Mary Verhovsek, 1834 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Posebna ponudba našim čitateljem!

Prenovljeni pisalni stroj "OLIVER" \$20.00

S strešico za slovenske črke, č, š, ž — \$25.00

'OLIVER' PISALNI STROJI SO ZNANI NAJBOLJ TRPEŽNI

Pisati na pisalni stroj ni nikaka umetnost. Takoj lahko vsak piše. Hitrost pisanja dobite s vajo.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

POZOR!

Slovenci, Hrvati in Srbi, ki potujejo skozi New York.

Ne pozabite na moj hotel, kjer dobite najboljša prenočišča in boste najbolj postreženi.

Čiste sobe z eno ali dvema posteljima. prostor za 250 oseb. Domača kuhinja. Najnižje cene.

AUGUST BACH, 63 Greenwich St., New York

Sprejeli smo sledeče knjige ter jih prodajamo po znižani ceni.

Nova velika arabska sanjska knjiga. —

Vsebuje 300 strani 1.50

Nova velika sanjska knjiga 90

Sanjska knjiga, srednja 35

Zbirka domaćih zdravil, kakor jih rabi slovenski narod 70

Kako postanemo star? Vodilo po katerem se doseže najvišja starost 50

Angleško-slovenski in slovensko-angleški slovar 75

Spretna kuharica. Nova velika kuharska knjiga. Navodila, kako se kuha dobra in okusna jedila. —

Trdo vezana 1.45

Slovensko-angliška slovnica. — Vsebuje slovnično, slovensko-angleški slovar in kako se postane ameriški državljan. Trdo v platno vezana 1.50

Gozdovnik. Povest iz ameriškega življenja. —

1. in 2. zvezek ..... 1.—

Na krvavih poljanah. Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega planinskega polka, od 1914 — 1918. ..... 1.25

zobinson, povest 65

Sin medvedjega lovca. Potopisni roman 80

MORSKI JASTREB.

Spisal Rafael Sabatini. — Za G. N. priredil G. P.

65

(Nadaljevanje.)

Na najbolj ugodnem mestu krova, pod težkim baldahinom, sta sedela Asad in Marzak. Asad je zasledoval s pogledom kretnjo Sakr-el-Bara, ki je stal na zadnjem koncu galerie ter opazoval izginjajoči Alzir. Nato pa ga je Asad poklical k sebi.

Slovesno se je zrl nekaj časa, dočim je igral krog ustnie Marzaka zloben smehljaj.

— Ne misli, Sakr-el-Bar, — je rekel Asad konečno, — da sem jelen nate radi tega, kar se je pripetilo včeraj ponori ali da je bil ta dogodek vzrok mojega sedanjega sklepa. Imel sem dolžnost, dolgo zamenjreno dolžnost, napram Marzaku, katero sem konečno sklenil izvršiti.

Izgledalo je skoro kot da se hoče opravičiti in Marzaku niso bile všeč besede, niti povdarek. Vpraševal se je, kako je mogel biti ta jumski stari mož, kojega imel je strašilo celo krščanstvo, tako mehal in popustljiv, in navzočnosti tega velikega in arrogančnega vernika?

Sakr-el-Bar se je slovesno priklonil.

— Gospod moj, — je rekel, — ni moja stvar zanimati se za twoje sklepe ali misli, ki so dovedle do njih. Zadostuje mi vedeti za twoje želje. Za me so postava.

— Tako! — je rekel Asad kislo. — Twoja dejanja ne potrjujejo twoje izjave. Grdo sem bil ranjen včeraj, ko si s poroko stavljal ono frankovsko dekleko preko mojega dosegca. Kljub temu pa respektiram twoj zakon kot mora vsak dober mohamedanec, čeprav je bil samposebi nepostaven. — Pa kaj, — je končal ter skomognil z rameni. — Zopet jadrava skupaj, da pobijeva Špance. Naj ne zasenci nobena slabla volja med nama sijaja podjetja.

— Amen, gospod moj, — je rekel Sakr-el-Bar ponižno. — Bal sem se skoraj . . .

— Nič več, — ga je prekinil paša. — Ti si bil vedno človek, ki se ničesar ne boji in raditega sem te ljubil kot sina.

Marzak pa nikakor ni prijalo, da bi se zadeva končala tako in da je imel njegov oče dejanski govor sprave. Se predno je mogel Sakr-el-Bar odgovoriti, je stavil vprašanje, ki je bilo polno zlokobnega namena.

— Kako bo tvoga žena prenašala čas twoje odsotnosti?

— Premalo sem še živel z ženskami, da bi ti mogel dati odgovor na to, — je odvrnil korzar.

Marzak je spoznal, da pika odgovor njega, a je vendar nadaljeval z naskokom.

— Pomilujem te, ker si suženj dolžnosti in ker si moral takoj hitro zapustiti slast njenih mehkih rok, o kapitan. Kam si jo spravil?

— Kje drugod naj spravi mohamedanec svojo ženo kot v svojo hišo?

Marzak se je režal.

— Občudujem twojo trdnost, da si jo zapustil tako hitro.

Asad pa je zapalil zaničljivi ton ter rekel:

— Kaj se je treba čuditi, če žrtvuje resničen mohamedanec svoja nagnjenja pravi veri!

Ton je bil očitajoč, a je pustil Marzaka popolnoma hladnegama. Izleznil se je po blazinah.

— Ne stavljaj prevelike vere v navideznosti, oče moj, — je rekел.

— Nič več, — je zavplil paša. — Mir z jezikom. Marzak in najda Alah moč našim rokam, da pobijemo neverneže, katerim je odrečena slast paradiža.

Na te besede je Sakr-el-Bar zopet odgovoril: — Amen, — a postal je nemiren vspričo vprašanj, katera mu je stavil Marzak.

Ali so bile to le prazne besede, ki niso imele drugega namena kot trpinčati ga ter ohraniti v duhu Asada svež spomin na Rozamundovo pa so temeljile na kaki pozitivni domnevni?

Njegov strah glede tega, je bil kmalu še povečan. Popoldne, ko je stal sam na poveljniškem krovu, se mu je pridružil Marzak.

Nekaj časa je stal molče poleg Sakr-el-Bara ter opazoval Vigitella, ki je delil med sužnje preprečene in datlje.

Nato pa je pokazal na zavoj, ki je stal na krovu, v bližini glavnega jarbola, krog katerega so stali sodički smodnika.

— Oni zavoj, — je rekel Marzak, — se mi zdi precej na poti. Ali bi se bilo dobro spraviti ga pod krov za slučaj, da bi prišlo do spopoda?

Sakr-el-Bar je čutil, kako ga je nekaj prijelo krog sreca. Vedel je, da Marzak nekaj sumi, a kljub temu se je obrnil proti Marzaku z izrazom, ki je kazal zaničevanje.

— Mislit sem, Marzak, da potuješ z nami kot vajenec.

— In kaj zato?

— V takem slučaju bi se moral zadovoljiti s tem, da opazuješ in se učiš. Ne bo dolgo in hotel nas boš učiti, kako polniti topove ter vpravljati naskoke.

Nato pa se je obrnil v drugo stran ter pokazal na kopno zemljo. — Tam so Balearski otoki, — je rekel. — Dobro napredujemo. Nobene hitreje jadernice ni bilo na Sredozemskem morju kot galeri Sakr-el-Bar. Kot urna ptica je bežala preko valov ter rezala vodo s svojim rilecem.

— Ce bo držal veter, bomo pred solnčnim zatonom pri rtu Aguila. Marzak pa se ni dosti brigal zato. Njegova pozornost je bila posvečena zavoji, ki je stal poleg glavnega jarbola. Brez vsake nadaljnje besede je odšel proti baldahinu, pod katerim je počival njegov oče. Asad se je že pričel kesati, da je odšel na to nevarno potovanje in da je poslušal nasvet Fenzile, ker ni bilo niti najmanjšega povoda imeti nezaupanje v Sak-el-Baru. Marzak je prišel, da mu sporoči svoje sume. Slabot pa si je izbral čas za to.

— Ti daješ izraza le svoji zlobnosti, — je pokaral Marzaka. — Jaz pa sem se izkazal tepeem, ko sem dovolil, da me je zloba drugih zavedala k temu. Niti besede več, pravim.

Marzak je umolknal, a pažno zasledoval z očmi vsako kretnjo Sakr-el-Bara.

Ta je bil skrajno vznemirjen, kot človek, ki skuša nekaj prikriti, a se boji, da bo prišla napego skrivnost vsaki trenutek na dan. Kdo pa bi ga mogel izdati? Le trije ljudje na krovu so poznali njego vo skrivnost: Ali, njegov poročnik, Jasper in Italijan Vigitello. Sakr-el-Bar bi dal cel svoje premoženje, da ga Ali in Vigitello nista izdala, dočim je bilo v lastnem interesu Jasperja ostati veren svojemu poveljušniku. Namigavanja Marzaka pa so ga polnila z nemirom in vseč tega je poiskal svojega italijanskega krmjarja, kateremu je bolj zaupal kot vsem drugim.

— Vigitello, — je rekel, — ali je mogoče, da sem bil izdan paša?

Vigitello se je ozrl s presečenjem manj, a se nato nasmehnil.

(Dalej prikobiljaj)

Slovensko Samostojno Bolniško Podporno Društvo in Greater New York in okolico, ink.

— GLAVNI ODBOR ZA 1924. —

Predsednik:
VINCENT ZEVNIK
125 St. Marks Place
New York City

Podpredsednik:
JOHN KALISH
325 E. 85 Street
New York City

Tajnik:
JOSEPH POGACHNIK
56 Ten Eyck Street,
Brooklyn, N. Y.

Blagajnik:
PETER RODE,
744 Park Avenue,
Hoboken, N. J.

Zapisnik:
JOHN NACHTIGAL
222 Madison Street
Hoboken, N. J.

Nadzorni Odbor:
ANTHONY KOSIRNIK,
1012 - 85th Rd.,
Richmond Hill, L. I., N. Y.

PETER CERAR,
865 Underdone Ave.,
Ridgewood, N. Y.

RADO VAUPOTICH,
227 Madison Street,
Hoboken, N. J.

Kdor izmed rojakov ali rojakinj je ni član tega društva naj vpraša svojega prijatelja ali prijateljico ali pa enega izmed odbornikov za natancu pojasnila. V nesreči se spozna kaj to pomeni.

To društvo je sicer najmodnejše, toda najmočnejše bodisi v premoženju ali članstvu. Društvo je v tem kratkem času svojega obstanka izplačala že skoro sedem tisoč bolniške in skoro pet tisoč smrtnih podpor ter ima v blagajni nad \$7,500.00.

Društvo zbiruje vsako četrto soboto v svojih društvenih prostorih v Beethoven Hall, 5. St. med drugo in tretjo Ave., New York.

O vlakih in o vzgoji.

Spisal Fr. Ž.

Ljubi gospod, ki Vam ne vem ne napredujejo tako, kakor bi mojimena, sprejmite moje sožalje! Vratil, so temu takisto krive razmere Vidite, sožalje je reč, ki nič ne in ne vem, kje so te razmere, ali stane, de pa dobro obema, onemu, pri dijakih ali pri profesorjih ali ki ga izrazi in onemu, ki ga sprej-pri obeh.

Ljubi moj, dandanes so povsod razmere in kjer so razmere, je tretožbo, kakšni da so dandanes vla-

ba, da se upoštevajo! Svoj čas se ki, ki vozijo tam po Vaši dolini. Jim ni reklo "razmere", nego ne. Ne diši jim resno in poštevajo delo red in se jih ni vpoštevalo. Sedaj in kadar je progla količka na je drugače in smo bolj sočitali, pa peta, že nevoljni stokajo: — "Joj, — je nered povisan na stopnjo "razmene, joj-meme!" kakor da jim, mer" in je socijalen pojav na ubogim sužnjem kapitala, od humprejstvajo zgorj upanja, da se razdega napora zdaj, zdaj poide na mere zboljšajo.

In se moreva nadeljati tudi pričeli treba deti v sveto olje. Taka vožnja, da se poboljšajo, opuste-

nja, pišete, da je jako mučna za svoje zavrnje navade in krenejo popotnega človeka in ste se o zadnji na pravo pot. Sploh ne sme človeku priliki batiti še za svoja velikana izgubiti nade v poboljšaju,

ljudi, izguba teka z včasno pečico, pokrit jezik, zgara, bolečine v hrbtni in ledjih, motica, glavobol, slabosti ter plaze občutek v črevem in želodcu. Rumen in koža, izguba teče, slabha sapa. Non-nega veziva, da delo nobene ambicije, vedno le-

marjenje. Trakulja, ki včas dozore, dozidevje delcev trakulja, verjamejo v resnicu trakulja. Gotova znamenja so oddajanje delcev trakulja, verjamejo v napede božanstv. Trakulja, ki so spazili napade, lahko zadrujo svojo žrtvo. Boljše je, da se prej iznenide te posasti predno

po prepoznavno. Narodeleno zdravljene ljudi, ki ga poslikajo tako, da ne bo potreben \$10.48. Laxal Med. Co., 425 Lasalle Blv., Box 565, Pittsburgh, Pa. Laxalon ni škodljiv. Za zavarovanje zavojov

25 posebej. — Adv. (6x 6.—12.)

ni materijal nego pedagog? Njemu ne znamra vsa vzgojna sredstva in se več z njimi vozili in se potem njih učenek od izpodbljene povaha-pismu kar na lepem neha in se le in dobrohotnega svarila do mudiči nemara na pisalno mizo kega karjerja in izključitve iz vseh zavodov, pa se mi batiti, da bi ne bil

kos tudi zanikarnim vlakom, in mislim, da bo skoro konec delo-

mržnemu stokanju, bogokletnemu aleluju in javnega organa skrajne nevrednemu lajanju.

In ne bo dokončno konec vseh temu temu, nego se nam obetajo nadaljnje presmetljive možnosti. Kaj je novi gospod minister saobra-

čaja baje tudi glasbenik in je po-

pravici pričakovati, da pride do povezljivosti srečev, večkrat povare-

ni napede božanstv. Trakulja, ki so spazili napade, lahko zadrujo svojo žrtvo. Boljše je, da se prej iznenide te posasti predno

po prepoznavno. Narodeleno zdravljene ljudi, ki ga poslikajo tako, da ne bo potreben \$10.48. Laxal Med. Co., 425 Lasalle Blv., Box 565, Pittsburgh, Pa. Laxalon ni škodljiv. Za zavarovanje zavojov

25 posebej. — Adv. (6x 6.—12.)

Denar, nakažil in Jugoslavijo bres pogoja: do \$25. po \$1. od \$25. naprej po 4%.

Za izplačila proti predložitvi vidiranega potnega lista: do \$25. po 75 centov, od \$25. naprej po 3%.

Denar, nakažil in Jugoslavijo bres pogoja, se izplača naslovniku takoj ter isti lahko takoj s denarjem razpolaga. Valed

tega priporočamo omni, ki pošljete denar samo na potne stroške, poslužiti se drugega načina ter označiti na nakažilu: Izplačati le proti predložitvi vidiranega potnega lista (pesa) za Združeno državo. Ako potem naslovnik ne more predložiti takega potnega lista, se stavi nakažani snežek naprej na razpolago vplačniku.

Pristojbina za izplačila dolarjev v Italiji, Avstriji in Nemčiji znaka do \$25. po 75 centov za nakažil.

Nakažil se snežek pod \$5. ne moremo prevzeti. Valed takoj odredib, ne moremo izplačati v Nemčiji naenkrat eni in isti osobi več kot \$20. Znesek za pristojbino nam je poslat obenem s omni, ki naj se izplača.

Povdarnamo pa, da je najbolje in najenostavnje nakažati od takoj dinarjev odzroma lire stvari, omni, ki bivajo na delih daleč od banke ter v menjanju dolarjev niso izkušni.

Na zahteve izvršujemo izplačila tudi brzojavno in potom brzojavnega pisma. Stroški za brzojavno pismo (Cable Letter) znatajo \$1., stroški za direktem brzojav (Cable) pa: v Jugoslavijo \$3., v Italijo, Avstrijo in Nemčijo \$4.

Vsi oni, ki tega oglaša nebi razumeti, naj nam pišejo za natančno posamezne ter pripomnijo, v katero državo žele denar poslati.

ROYAL MAIL

Naravnost v Cherbourg in Hamburg.

PRIPRAVNE ZVEZE Z JUGOSLAVIJO.

Privatne kabine — Izborna hrana. Uradna postrežba.

ORBITA ..... 20. sept. 5. nov.

ORCA ..... 4. okt.

OHIO